

Adviesdocument 394

Datum: 14 september 2009

Project: 13803HAVT

CIS-code: 370039

Gemeente Haaksbergen, plangebied Veldmaterstraat 23

Inleiding

Kader en doelstelling

In verband met de mogelijke versterking van archeologische resten als gevolg van nieuwbouw in het plangebied Veldmaterstraat 23 te Haaksbergen heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in opdracht van Aveco de Bondt bv een bureauonderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek wordt de geomorfologische en bodemkundige opbouw van het gebied beschreven en is een overzicht opgesteld van de bekende archeologische vindplaatsen in en rond het plangebied. Het doel van het bureauonderzoek is om inzicht te verschaffen in de vraag of en in welke mate de geplande bodemingrepen zouden kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten. Hiertoe is een gespecificeerde archeologische verwachting van het plangebied vastgesteld en worden aanbevelingen gedaan voor eventueel vervolgonderzoek.

Administratieve gegevens

Het plangebied (ca. 1750 m²) ligt in het noorden van de bebouwde kom van Haaksbergen, direct ten noorden van de Veldmaterstraat en ten zuiden van de Meidoorn (figuur 1). Het gebied staat afgebeeld op kaartblad 34E van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000); de centrumcoördinaat is 248.045/465.210. Het perceel staat kadastraal bekend als gemeente Haaksbergen, sectie C, perceel 3252. Binnen het plangebied zal de huidige bebouwing worden gesloopt en worden er drie woningen gerealiseerd.

Onderzoeksoepzet en richtlijnen

Het bureauonderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg). De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.1), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), geldt in de praktijk als richtsnoer.

Bureauonderzoek

Methoden

Het bureauonderzoek is uitgevoerd om een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen. Daartoe zijn reeds bekende archeologische en aardkundige gegevens verzameld en is het grondgebruik in het plangebied in het heden en verleden geïnventariseerd.

Geraadpleegd zijn de volgende bronnen:

- het ARChEologisch Informatie Systeem (ARCHIS);
- de Archeologische Monumenten Kaart (AMK);
- literatuur en historisch en aardkundig kaartmateriaal (zie literatuurlijst);
- de recente topografische kaart 1:25.000;
- recente luchtfoto's uit Google Earth (<http://www.earth.google.com>);
- het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN);
- het informatiesysteem Kennis Infrastructuur CultuurHistorie (KICH);
- de archeologische beleidsadvieskaart van de gemeente Haaksbergen.

Resultaten: situatie

Huidige situatie

Op recente topografische kaarten (schaal 1:25.000) is het plangebied afgebeeld als bouwblok (deel van de bebouwde kom van Haaksbergen; Dam & Koote, 2004). Recente luchtfoto's uit Google Earth bevestigen dit grondgebruik. Volgens de geraadpleegde topografische kaart en het Actueel Hoogtebestand Nederland (<http://www.ahn.nl>) bedraagt de huidige maaiveldhoogte in het plangebied ongeveer 25 m +NAP.

Geomorfologie en bodem

Het plangebied valt binnen een dekzandlandschap en is gesitueerd in een zone met dekzandwelingen (Goossens, 2009). De bodem in het plangebied bestaat uit veldpodzolgronden: leemarm en zwak lemig fijn zand (ARCHIS: Hn21-VI).

Historische situatie

Om inzicht te verkrijgen in het grondgebruik in het plangebied in de Nieuwe tijd biedt de analyse van historische kaarten een goede invalshoek. Op historische kaarten uit de 19e eeuw staat binnen het plangebied nog geen bebouwing aangegeven. Wel was het in gebruik als akkerland (Wolters-Noordhoff, 1990; Uitgeverij Nieuwland, 2005; <http://www.watwaswaar.nl>).

Resultaten: bekende archeologische waarden

ARCHIS en AMK

In ARCHIS staan geen archeologische vindplaatsen geregistreerd uit (de omgeving van) het plangebied (straal van 750 m). Ook zijn er binnen dit gebied geen archeologische monumenten aanwezig.

Historische kaarten

De geraadpleegde historische kaarten bevatten geen concrete aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische waarden in het gebied (Wolters-Noordhoff, 1990; Uitgeverij Nieuwland, 2005; <http://www.watwaswaar.nl>).

KICH en molendatabase

Het raadplegen van het cultuurhistorische informatiesysteem KICH (<http://www.kich.nl>) en de molendatabase (<http://www.molendatabase.nl>) heeft geen relevante archeologische informatie opgeleverd.

AHN en luchtfoto's

Het raadplegen van het AHN (<http://www.ahn.nl>) en recente luchtfoto's uit Google Earth heeft geen concrete aanwijzingen opgeleverd voor de aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied.

Beleidsadvieskaart

Volgens de archeologische beleidsadvieskaart van de gemeente Haaksbergen geldt voor het plangebied een middelhoge archeologische verwachting. Voor plangebieden binnen de bebouwde kom houdt dit in dat er een inventariserend veldonderzoek verplicht is, indien de geplande ingreep groter is dan 250 m² en de diepte van de ingreep dieper reikt dan 40 cm -Mv (Goossens, 2009).

Gespecificeerde archeologische verwachting

Op basis van bovenstaande gegevens kan aan het plangebied een middelhoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de periode Prehistorie tot Nieuwe tijd worden toegekend. Gezien de geomorfologische en bodemkundige situatie in het plangebied zullen de archeologische resten zich aan of vlak onder het maaiveld bevinden.

Conclusie en aanbeveling

Op grond van bovenstaande gegevens geldt voor het plangebied een middelhoge verwachting voor het aantreffen van archeologische resten uit de periode Prehistorie tot Nieuwe tijd. Deze zullen zich gezien de geomorfologie en bodem in het gebied aan of direct onder het oppervlak bevinden.

Omdat de voorgenomen werkzaamheden kunnen leiden tot aantasting van eventuele archeologische resten, stelt RAAP Archeologisch Adviesbureau voor een nader archeologisch veldonderzoek uit te voeren om de middelhoge verwachting te testen en de mate van bodemverstoring binnen het onderzoeksgebied te bepalen. Daartoe wordt een karterend booronderzoek het meest geschikt geacht.

Indien de geplande ingreep niet groter is dan 250 m² en/of de diepte van de ingreep niet dieper reikt dan 40 cm -Mv, wordt een vervolgonderzoek niet noodzakelijk geacht. In dat geval wordt geadviseerd het plangebied vrij te geven. Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht toch archeologische resten worden aangetroffen, is conform artikel 53 van de Wet op de archeologische

monumentenzorg 2007 aanmelding van de desbetreffende vondsten bij het bevoegd gezag (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) verplicht.

Met betrekking tot de bevindingen van onderhavig onderzoek kan contact worden opgenomen met de gemeente Haaksbergen.

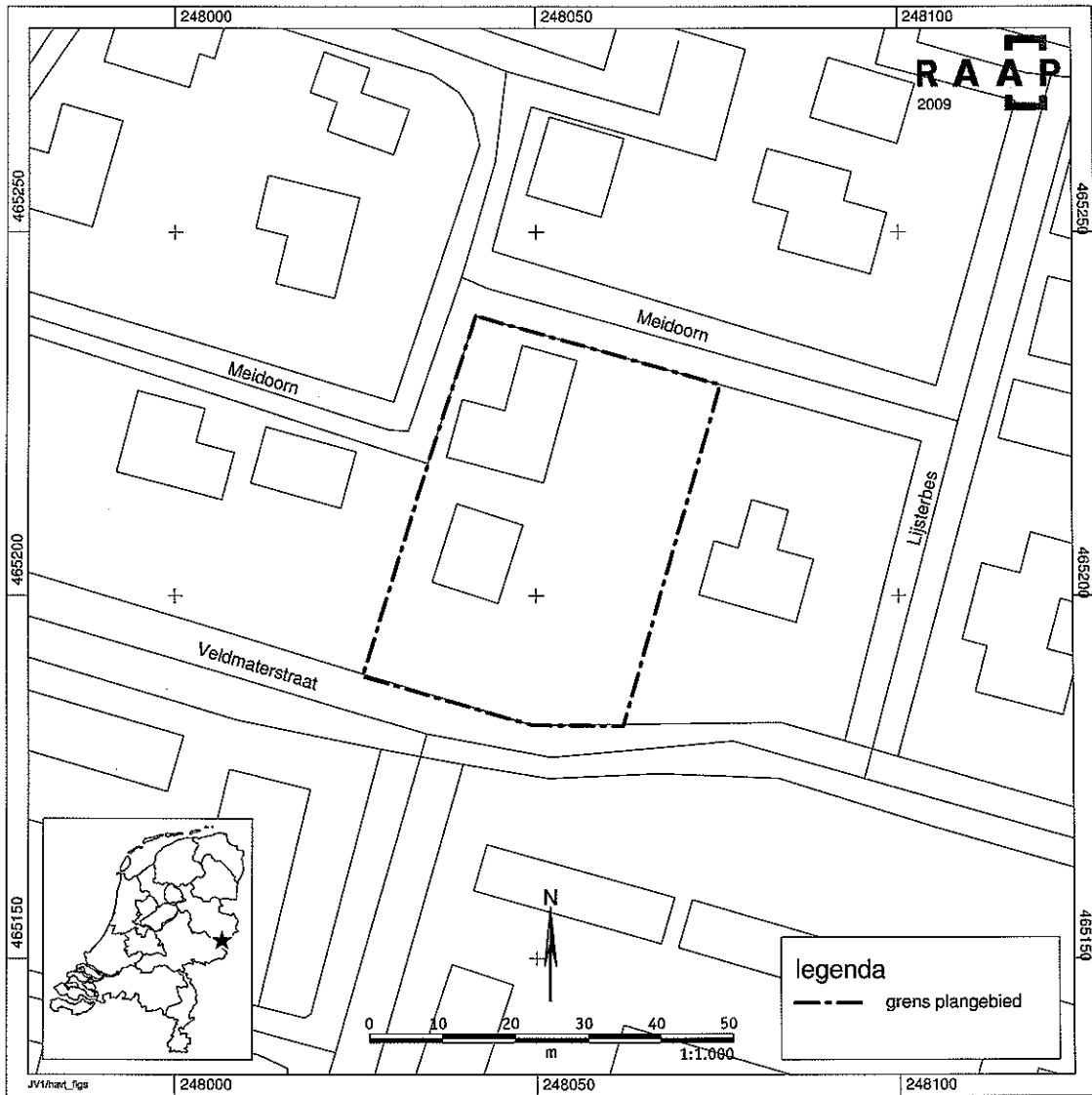
Literatuur

- Dam, P. & S. Koote (coördinatie), 2004. *ANWB topografische atlas Gelderland, schaal 1:25.000*. ANWB, Amsterdam.
- Deeben, J.H.C. (red.), 2008. *De Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW), derde generatie (Rapportage Archeologische Monumentenzorg 155)*. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort (info: www.cultureelerfgoed.nl).
- Goossens, E., 2009. Gemeente Haaksbergen; archeologische beleidsadvieskaart met AMZ-adviezen. *RAAP-rapport 1954*. Weesp.
- Uitgeverij Nieuwland, 2005. *Grote historische topografische atlas Overijssel (± 1905), schaal 1:25.000*. Tilburg.
- Wolters-Noordhoff, 1990. *Grote historische atlas van Nederland, 1: 50.000: deel 3: Oost-Nederland, 1830-1855*. Groningen.

Bijlagen

Fig. 1: Ligging plangebied

Auteur: J. Vosselman MA; status: eindversie; autorisatie: drs. S.W. Jager.

Figuur 1. Ligging plangebied.